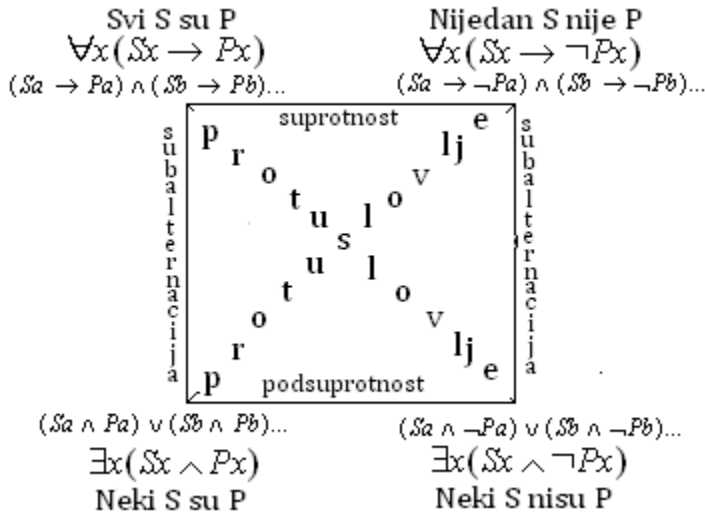

Tradicionalno – suvremeno

Razlika između tradicionalnog tumačenja kategoričkih sudova i suvremenog jest u tome što se u prvom pretpostavlja postojanje logičkog subjekta (ovdje označeno sa S), dok se u drugom to ne pretpostavlja.

(ovi su prijevodi na jezik logike pojmova suvremeno tumačenje!)

U suvremenom tumačenju jedino što možemo zaključiti iz istinitosti ili neistinitosti neke od ovih rečenica jesu samo njima protuslovni sudovi.

No, ako prihvatimo tradicionalno tumačenje, možemo zaključiti puno više toga:

1. Ako je sud 'Svi S su P' istinit, a pretpostavljamo da S postoji, onda ni sud 'Nijedan S nije P', ni sud 'Neki S nisu P' nisu istiniti, dok je sud 'Neki S su P' sigurno istinit.

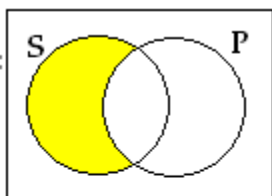
(Zašto to ne možemo zaključiti i u suvremenom tumačenju? Pa, sud 'Svi S su P' je istinit i kada S ne postoji (antecedens je neistinit), pa je u tom slučaju i 'Nijedan S nije P' istinit, dok su oba donja neistinita (jer u oba tvrdimo da postoji S). – to sve vrijedi u slučaju u kojemu S ne postoji, no mi (u suvremenom tumačenju) ne znamo postoji li ili ne postoji, stoga ništa osim protuslovlja ne možemo znati!)

2. Ako je sud 'Neki S su P' istinit, ni u tradicionalnom ne možemo zaključiti ništa osim protuslovlja.

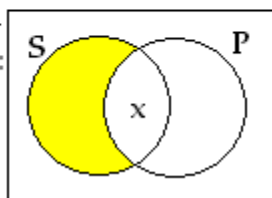
Objašnjenje pomoću Vennovih dijagrama:

Rečenicu Svi S su P možemo interpretirati:

Suvremena interpretacija:

Tradicionalna interpretacija:

Promatrajući suvremenu interpretaciju, možete vidjeti da može ali ne mora biti predmeta koji ima i svojstvo S i svojstvo P. Drugim riječima (u logičkom kvadratu), možete znati samo da je rečenica „Neki S nisu P“ neistinita

No, u tradicionalnoj interpretaciji možete iščitati da je rečenica „Nijedan S nije P“ neistinita (postoji x koji je S i P), te da je rečenica „Neki S su P“ Istinita.

Sve ovo jednako vrijedi i za istinitost rečenice „Nijedan S nije P“, dok iz istinitosti rečenica „Neki S su/nisu P“, i u tradicionalnom i u suvremenom tumačenju jednako vrijedi: možemo izvesti samo neistinitost njima protuslovne rečenice.

Primjer zadatka i opis mogućeg načina rješavanja:

Zadani je sud **neistinit**:

Svako je novorođeno dijete pametnije od svojih roditelja.

Odredite istinitosnu vrijednost sudova, ako je moguće (i, n, ?); (T) u skladu sa tradicionalnim tumačenjem; (S) u skladu sa suvremenim tumačenjem sudova

- Neka su novorođena djeca pametnija od svojih roditelja.
- Neka novorođena djeca nisu pametnija od svojih roditelja.
- Neki koji nisu pametniji od svojih roditelja nisu novorođena djeca.

- d. Netko nije pametniji od svojih roditelja a novorođeno je dijete.
- e. Neki su roditelji pametniji od svoje novorođene djece.
- f. Neki roditelji nisu pametniji od svoje novorođene djece.
- g. Nijedno novorođeno dijete nije pametnije od svojih roditelja.
- h. Nitko pametniji od svojih roditelja nije novorođeno dijete.
- i. Tko nije pametniji od svojih roditelja, nije novorođeno dijete.
- j. Sva novorođena djeca nisu pametnija od svojih roditelja.

Postupak:

(Ne gledajte rješenja. Prvo vidite o čemu se radi i dokučite što se može izvesti!)

Ako je zadani sud neistinit, istinit je sud 'Neka novorođena djeca nisu pametnija od svojih roditelja.', a ako je on istinit, ništa o ostalima u „kvadratu“ ne možemo znati, osim, dakako, protuslovnog iz kojega smo ga izveli.

Potražite u rješenjima sud koji se može izvesti... to su b., d. i j. (koji su istiniti),

Potražite u rješenjima sudove istovrijedne zadanome... to je rečenica i.

- pretpostavimo da je zadani sud istinit. što u tom slučaju možemo znati o ponuđenim sudovima I) u skladu s tradicionalnim tumačenjem, te II) u skladu sa suvremenim tumačenjem?